

Nieuwbrief September 2023

Foto genomen tijdens het symposium in april 2023

- Wat houdt 'spreek je talen(ten) aan eigenlijk in?
- Short insights from the students
- Reflectie van Audrey Rousse-Malpat op de eerste lesweken
- Marije Michel over meertalig onderwijs
- Activiteitentip

Wat houdt 'Spreek je Talen(ten) Aan' eigenlijk in?

Het Comeniusproject 'Spreek je Talen(ten) aan! Een meertalige aanpak voor studenten uit een brede taalopleiding' wordt geleid door Audrey Rousse-Malpat. Het doel van het project is om studenten de praktische tools aan te leren waarmee zij hun taalvaardigheid in de door hen gekozen taal naar het volgende niveau kunnen tillen. Binnen de bachelor Europese talen en culturen zijn de meeste colleges in het Engels, wat betekent dat de meeste studenten alleen in aanraking komen met hun doeltaal in de taalspecifieke colleges. Audrey wil dit gat dichten door een vak te ontwikkelen waarin meertaligheid en het gebruik van de verschillende doeltalen centraal staan. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan onderlinge communicatie tussen studenten met verschillende doeltalen.

Audrey wil dit oplossen door gebruik te maken van onder andere een 'translanguaging' aanpak. Deze aanpak is nog niet eerder gebruikt in het WO en dit Comenius Teaching Fellow project wil deze aanpak aanbieden als alternatief aan de 'alles in het Engels'-mentaliteit. De 'translanguaging' aanpak is een didactisch model om meertalige communicatie tot een succes te maken door het toepassen van een combinatie van *evidence-based* inzichten over taalbewustzijn, meertaligheid, taalvergelijking, wederzijds begrip, *mediation*, *Content Language Integrated Learning* en immersie.

Onderhand is het september 2023 en is het vak met de titel LLT1: Instructed Second Language Acquisition 1 van start gegaan en kunt u verderop al wat lezen over het verloop van de eerste collegeweken. In de eerste drie weken hebben we het volgende gedaan: in week één hebben we het meertalig bewustzijn geïntroduceerd, in week twee zijn we bezig geweest met output en in week drie hebben we aandacht besteed aan input. Waar we u hier nog graag van op de hoogte willen brengen zijn een aantal onderwerpen die aan bod zullen komen tijdens de resterende weken. Zo hebben we voor week vier meertalig onderwijs op het programma staan, in week vijf komt het onderwerp interaction aan bod en tot slot zullen we de rol van de docent in week zes bespreken.

Hieronder lichten we een activiteit uit die de studenten iedere week doen.

- Meertalig bewustzijn: taalportret, visualisatie van taalrepertoire in een getekend lichaam.
- Output: geef een presentatie in een taal die je studiegenoten niet kennen op een manier waarop ze deze begrijpen.
- Input: een bestaand artikel herschrijven om het begrijpelijk te maken voor beginners. Geef chatGPT dezelfde opdracht en vergelijk beide producten.
-

In de volgende nieuwsbrief zullen we drie opdrachten delen van de laatste drie weken.

In de tweede helft van het semester zullen we verder borduren op wat we in de eerste helft behandeld hebben. Dan zullen we de focus echter verschuiven naar de *learner* zelf. Iedere week zullen we ingaan op een andere soort *learner*, van *young learners* tot *heritage learners* en *late learners* tot *newcomers*.

Zoals u dus kunt lezen wordt er een breed scala aan onderwerpen behandeld en om deze onderwerpen tot hun volste recht te laten komen heeft Audrey contact gezocht met diverse experts om een aantal gastcolleges te verzorgen. Onder de experts die gevraagd zijn vallen onder andere Josh Prada, Anastasia Pattemore, Matt Pattemore, Geoffrey Sockett, Marije Michel, Suzanne Dekker, Christine Vidon, Charlotte Gooskens en Merel Keijzer.

I'm really enjoying the classes. The course is different from all other courses I have had, because of the multilingual approach. I am learning many new things, both about my target language and about languages in general. I'm happy I chose this course! - Shiva

I have really enjoyed the multilingual approach we have taken! It is fun and interesting to see commonalities between all the different languages we study. It is really cool to see how other languages function in relation to my own and gain knowledge about other languages every week - Ryan

Audrey Rouse-Malpat over de eerste lesweken

Audrey Rouse-Malpat, coördinator vak Language Learning and Teaching, hoofdaanvrager van het Comenius project "Spreek je talen(ten) aan!"

Wat spannend om een nieuw vak te mogen ontwikkelen. Het is nog spannender als je ook nog een nieuwe didactische aanpak voor het eerst uitprobeert! Ik wilde al langer meer gebruik maken van de talen die aanwezig waren in mijn klaslokaal en ik vond het jammer dat de studenten van de bachelor ETC, buiten de taalvaardigheid en taalspecifieke vakken, weinig konden doen in hun doeltaal.

Met het project "Spreek je talen(ten) aan!" kan ik eindelijk aan de slag met dit idee. Deze laatste weken heb ik kunnen meemaken hoe het was om les te geven in, maar liefst, vier verschillende talen: Engels, Frans, Spaans, en Zweeds. Die zijn de doeltaal (oftewel de talen die mijn studenten bij ETC aan het leren zijn) van de vier enthousiaste studenten die ik voor me heb.

Ik heb deze maand vooral gewerkt aan activiteiten en hulpmiddelen die we kunnen inzetten om meerdere talen te kunnen gebruiken in de les. Zo hebben we presentaties in de verschillende talen gehad met Engelse visuele ondersteuning, taal portretten gemaakt en geïnterpreteerd en discussie over bronnen in verschillende talen over hetzelfde thema. De laatste activiteit hebben we wekelijks gedaan en het is mijn favoriete activiteit tot nu toe! Dit is hoe het in zijn werk gaat: studenten zoeken een wetenschappelijk artikel in hun doeltaal over het thema van de week en ze lezen als huiswerk. Tijdens het college worden ze in groepjes gezet met studenten met een andere doeltaal. Ze moeten met elkaar in discussie gaan over de inhoud van het artikel en over de woorden en uitdrukkingen die specifiek voor dit thema in hun doeltaal worden gebruikt. Dit levert een interessante discussie op over het thema vanuit verschillende perspectieven. Ze ontdekken wel eens dat een thema anders wordt belicht in een bepaalde taal en ze leren veel over elkaars talen.

Na een paar weken zag ik dat deze activiteit goed verliep maar nog niet genoeg in de diepte ging. Daarvoor heb ik een toolkit ontwikkeld voor discussie over artikelen in meerdere talen. We hebben de afgelopen twee weken de toolkit uitgetest en de studenten hebben er feedback op kunnen geven om een betere versie te maken. Ik merk dat de toolkit helpt! Studenten praten langer en dieper over de inhoud van het artikel. Ze stellen ook meer vragen aan elkaar en hebben gelegenheid om te reflecteren en te leren over elkaars talen. In de volgende nieuwsbrief zal ik meer details gaan over de inhoud van de toolkit. Ook mijn collega Josh Prada, die ook college geeft voor dit vak en die zelf expert is in meertalig onderwijs, zal aan het woord zijn om zijn ervaring te delen!

Pour conclure, ik heb echt genoten van de afgelopen weken. Een meertalige aanpak kan echt werken! Maar het kan beter! Daar zijn we in oktober mee bezig geweest! Stay tuned...

Marije Michel over meertalig onderwijs

Zelf heb ik het grote privilege gehad om meertaligheid met de papepen ingegoten te krijgen: als Nederlandse groeide ik op in een Zwitsers-Duitse omgeving met ouders die dagelijks Frans en Engels gebruikten.

En hoewel er ook in de Zwitserse maatschappij minder uitwisseling over de taalgrenzen heen is dan we in ons ideaal zouden willen (bijvoorbeeld naar het Franse of Italiaanse gedeelte), waren deze talen toch altijd aanwezig op elk melkpak [lait demi-écrémé], op je shampoofles [per capelli lunghi] en op tv, waar naast de standaardtalen ook de dialecten levendig gebruikt worden.

Op school leerden wij lezen en schrijven in het Hoogduits, een taal die voor iedereen een vreemde taal was. Het Zwitserse dialect, dat we met elkaar spraken, heeft soms weinig gemeen met de standaard en dat betreft niet alleen uitspraak (vgl. standaard 'drei' met de gesproken varianten 'drü', 'dri' en 'dry') maar ook woordenschat en grammatica: het dialect kent bijv. geen onvoltooid verleden tijd maar wel dubbele voltooid deelwoorden, zie 'ich ha g'schaffed gha' = 'ik heb gewerkt gehad' = 'ik had gewerkt'. Het onderwijs werkte conform het 'transitionele model': we begonnen met Hoogduits als schoolvak waar je standaard woorden (bijv. 'de Anke' = 'die Butter') en patronen leerde (bijv. voor het verkleinwoord voeg je in het Zwitsers -li aan het einde toe en in het Hoogduits is dat -lein: 's Chindli = das Kindlein). Alles wat we lezen of schreven was sowieso in het Hoogduits. Vanaf groep 6 kregen we sommige vakken in het Hoogduits en werden we ook geacht zelf de standaard te spreken in onze antwoorden.

Op de middelbare school was duidelijk dat je tijdens de les alleen maar de standaard mocht spreken. Zo ontstond er een bijzondere vorm van diglossie waarbij alles wat formeel en schriftelijk was in het Hoogduits plaatsvond, maar je in informele zaken heel natuurlijk op het dialect overging. Dus als de docent halverwege de uitleg het krijtje liet vallen, kon de conversatie al code-switchend er als volgt uitzien: 'Wir sehen hier [krijtje valt], chasch mer bitte d'Chriide gäh [leerling raapt krijtje op en geeft het aan de docent] danke, ... dass die Formel eine Null ergibt.' Er zaten ook vijf Italiaanse kinderen in de klas die veel in het Italiaans met elkaar speelden en aan wie ik soms dingen in het Duits ging uitleggen want dat kon ik goed als meertalige. 's Avonds thuis keek ik naar Hoogduitse of Oostenrijkse tv (alles nagesynchroniseerd) en regelmatig keek ik met m'n moeder mee naar haar Franse series. In het weekend ging ik naar mijn vader die met zijn nieuwe partner Engels sprak, terwijl wij kinderen Hoogduits met haar spraken.

Door deze jonge ervaringen heb ik het altijd natuurlijk gevonden om met meerdere talen omgeven te zijn. Het was ook normaal dat we op school ons volledige talige repertoire konden gebruiken - wat men tegenwoordig 'translanguaging' noemt en met docenten en kinderen oefent. In mijn jeugd was er van nature een tolerantie tegenover andere uitspraakvarianten -immers hoort een andere uitspraak of zogenaamd 'accent' erbij, als je uit een ander dal komt- en ik heb ook jong geleerd dat je met een beetje inzet veel kunt begrijpen van een schijnbaar onbekende taal.

Ik hoop dat we ook in het Nederlandse onderwijs deze natuurlijke meertaligheid in een diverse wereld kunnen vieren. Het gaat niet om of Nederlands of Engels of een andere taal we moeten de en-en-en variant omarmen, zodat onze horizon verder reikt dan de geografische grenzen van het Nederlandse taalgebied.

Zie [hier](#) voor een uitgebreidere versie van dit stuk.

Activiteitentip:

Laat de studenten een film in hun doeltaal opzoeken waarin een docent de hoofdrol heeft. Kijk deze met elkaar en bespreek de verschillen over het imago van de docent in de verschillende culturele contexten.